

UKONČENÍ PÉČE V ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITOU POMOC

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

při Dětském centru

R. A. Dvorského 1710

544 01 Dvůr Králové nad Labem

provozované Sdružením ozdravoven a léčeben okresu Trutnov

Procházkova 818, 541 01 Trutnov

příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje

Zpracoval Zdeňka Malá, Mgr. Veronika Pourová

Schválil Zdeňka Malá

Platnost 1.1.2015

Revize 17.5.2018

Zpracoval Mgr. Aneta Matoušová, Mgr. Hana Tomášková

Schválil Zdeňka Malá

Revize

Zpracoval

Schválil

Tento interní předpis je výhradním duševním vlastnictvím Dětského centra ve Dvoře Králové nad Labem a jakékoliv jeho šíření nebo postupování cizím osobám nebo subjektům je možné pouze se souhlasem ředitele zařízení.

Přehled změn dokumentu

Číslo změny	Datum	Dotčené strany, – stručný popis provedené změny	odstavce	Podpis

1. Legislativa

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění
- Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o SPO, v platném znění
- Listina základních práv a svobod č. 2/1993 Sb., v platném znění
- Úmluva o právech dítěte č. 104/1991 Sb., v platném znění
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění

Kritérium 12a	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně stanovena pravidla práce pro situace významných změn v životě dětí a rodin, včetně ukončení pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
---------------	---

2. Významné změny

Významnou změnou je už sama skutečnost, že je dítě z běžné rodiny umístěno do péče ZDVOP. Změnám v péči o dítě je nezbytné věnovat pozornost, aby jejich důsledky byly pro dítě co nejméně zatěžující a změna se nestala zdrojem rozsáhlé traumatizace dítěte. Děti, které byly vytrženy ze svého rodinného prostředí, jsou na významné události v životě velmi citlivé a na změny obvykle reagují jinak než děti bez této zkušenosti. Na tuto skutečnost je třeba nezapomínat

V zásadě platí, že k dítěti se během významných změn v jeho životě a při ukončení pobytu v zařízení chováme empaticky, s ohledem na typ situace, v níž se dítě nachází. Ze strany personálu je zajištěn citlivý přístup k dítěti s ohledem na jeho věk a rozumové schopnosti. Přístup respektuje individualitu dítěte a jeho potřeby, taktéž bere v potaz jeho názor, pokud je tento schopno formulovat. V maximální možné míře bereme ohled na soukromí dítěte a jeho rodiny, stejně tak i na zachování důstojnosti. Rodiče a ostatní fyzické osoby v životě dítěte jsou rovnocennými partnery v jednáních kolem dítěte. Dítě by mělo být s předstihem o budoucích událostech informováno s dostatečným vysvětlením. Práce s dítětem, rodinou a ostatními institucemi je kontinuální, systematická. Jde o plánovaný a doprovázený proces, jehož tempo respektuje schopnost dítěte přijímat změny.

2.1 Obecná pravidla pro významné změny v životě dětí a rodin

- dítě srozumitelnou formou připravit na změnu v životě,
- dítě vždy doprovází sociální pracovnice ZDVOP, v případě potřeby psycholog,
- podrobně a srozumitelně informovat zákonného zástupce dítěte o změně,
- provádění změny v nejlepším zájmu dítěte, nejlépe ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte,

- mít na paměti, že každé dítě je jedinečné, stejně jako i každá změna,
- obecně formulované postupy je vždy nutné přizpůsobovat individuálním potřebám dětí a rodin,
- každý plán spolupráce musí pružně reagovat na vývoj situace v rodině,
- nutné zajištění dokumentace potřebné k realizaci změny,
- důsledné plánování jednotlivých kroků při vlastní realizaci změny.

2.2 Významné události

Svátek dítěte

- Pracovník přímé péče dítěti popřeje a dá mu drobný dárek (např. sladkost, plyšák), dárek předem zajistí sociální pracovnice nebo ředitelka ZDVOP.
- Pokud je to možné, vezme pracovník přímé péče dítě do cukrárny, kde svátek oslaví společně s dalšími dětmi.

Narozeniny

- Klíčový pracovník zjišťuje, co by si dítě přálo k narozeninám, tuto informaci předává sociální pracovníci nebo ředitelce ZDVOP, která dárek obstará.
- V den narozenin, pokud dítě chodí do školy, dostane pytlík bonbónů, které vezme do školy a rozdá spolužákům.
- Odpoledne je ve ZDVOP pro dítě připraven dort se svíčkami, u něhož dítěti popřeje pracovník přímé péče, případně další personál, dítě sfoukne svíčky a dostane dárek. Dítě se u dortu vyfotí, pokud má sourozence, vyfotí se společně. Pak se dort rozdělí a sní.

Zápis do ZŠ

- Zápis dítěte do ZŠ je významnou událostí v životě dítěte. Cílem zápisu je seznámení se dítěte se školou, zároveň seznámení se školy s dítětem a zhodnocení jeho vývojové úrovně. Pracovníci přímé péče dítě k zápisu pravidelně připravují, postupují dle desatera pro předškoláky. Při zápisu dítě předvádí naučené dovednosti. Pracovníci ZDVOP si uvědomují důležitost tohoto dne pro dítě, proto se snaží navodit sváteční atmosféru (např. po zápisu zajdou s dítětem do cukrárny).

Nemoc v původní rodině

- V případě, že se dítě dozví (buď při telefonickém, nebo osobním kontaktu s rodiči, případně od sociální pracovnice), že mu někdo z blízké rodiny onemocněl, pracovník přímé péče nebo sociální pracovnice dítěti vysvětlí, o jakou nemoc se jedná. V případě zájmu dítěte sociální pracovnice dále zjišťuje bližší informace a předává je dítěti.
- V případě běžného, nebo krátkodobého onemocnění je dítěti poskytnuta zvýšená podpora ze strany pracovníků ZDVOP.
- V případě dlouhodobé hospitalizace domluví sociální pracovnice ZDVOP možnost návštěvy nemocného v nemocnici.

Úmrtí v rodině

- Pokud se dítě dozví (buď při telefonickém, nebo osobním kontaktu s rodiči, případně od sociální pracovnice), že mu někdo z blízké rodiny zemřel, pracovník přímé péče

nebo sociální pracovnice dítěti poskytne podporu, v případě potřeby domluví sociální pracovnice konzultaci s psychologem zařízení.

2.3 Významné změny

Příjem dítěte do zařízení – viz. standard č. 9

Zahájení povinné školní docházky

- Je-li to z důvodů časové a místní dostupnosti možné, dítě nastoupí do školy, kde bylo u zápisu,
- pokud dítě nemůže zahájit školní docházku ve škole, kde bylo u zápisu, sociální pracovnice přehlásí dítě ve spolupráci se zákonným zástupcem na některou z místních škol,
- pracovníci přímé péče připravují dítě na vstup do školy, povídají si s dítětem o škole, ve spolupráci s dítětem nakupují školní pomůcky, chystají věci do školy,
- sociální pracovnice ZDVOP domlouvá s rodičem účast na prvním školním dnu,
- v případě, že se rodič nemůže zúčastnit, doprovází dítě do školy sociální pracovnice,
- sociální pracovnice ZDVOP si uvědomuje důležitost tohoto dne pro dítě, proto se snaží navodit sváteční atmosféru a po vyučování bere dítě do cukrárny.

Nástup dítěte na střední školu, odborné učiliště

- Dítě nastoupí na školu, na kterou bylo přijato,
- v případě, že není možné do školy denně docházet/dojíždět, zajistí sociální pracovnice ZDVOP ve spolupráci se zákonným zástupcem dítěti internát,
- pracovníci přímé péče připravují dítě na vstup na střední školu, odborné učiliště, povídají si s dítětem o škole, upozorňují na rizika, která s přechodem na střední stupeň vzdělávání souvisejí, ve spolupráci s dítětem nakupují školní pomůcky, chystají věci do školy.

Změna školy/školky

- Pokud dítě nemůže i nadále navštěvovat svoji školu nebo školku, sociální pracovnice přehlásí dítě ve spolupráci se zákonným zástupcem na některou z místních škol. Sociální pracovnice po domluvě se zákonným zástupcem vytipuje vhodný typ školy, telefonicky osloví ředitele školy a v případě možného přijetí dítěte do vybrané instituce, domluví schůzku. Rodič má právo se této schůzky zúčastnit.
- Sociální pracovnice dítě se změnou školy seznámí, a pokud je to možné, domluví ve škole prohlídku, aby dítě vědělo, do jakého prostředí půjde. Pracovníci přímé péče trénují s dítětem v rámci vycházek cestu ke škole.
- Sociální pracovnice ZDVOP, případně pracovník přímé péče doprovodí dítě první den do nové školy.

Hospitalizace dítěte

a) Akutní a život ohrožující:

- službukonající pracovník zajistí převoz dítěte rychlou záchrannou službou (dále RZS),
- pracovníkům RZS službukonající pracovník předává průkaz pojištěnce a zdravotní a očkovací průkaz, má-li je k dispozici, hygienické potřeby a osobní věci.
- službukonající pracovník telefonicky informuje ředitelku ZDVOP neprodleně (vyjma hodin nočního klidu),
- ředitelka ZDVOP informuje zákonné zástupce o převozu dítěte do nemocnice, jakmile je to možné.
- o návratu dítěte zpět do ZDVOP sociální pracovnice telefonicky informuje zákonného zástupce, jakmile je to možné.

b) Plánovaná hospitalizace nebo diagnostický pobyt

- souhlas s hospitalizací nebo s diagnostickým pobytem vždy podepisuje zákonný zástupce,
- pokud je to možné, při hospitalizaci je s dítětem zákonný zástupce,
- sociální pracovnice ZDVOP předem informuje dítě o hospitalizaci,
- ZDVOP zajistí pediatrické vyšetření, eventuálně další požadovaná vyšetření od jiných specialistů,
- s dítětem se předává průkaz pojištěnce, zdravotní a očkovací průkaz, má-li ho k dispozici, hygienické potřeby a osobní věci,
- o hospitalizaci dítěte telefonicky informuje sociální pracovnice příslušný OSPOD,
- o návratu dítěte zpět do ZDVOP sociální pracovnice telefonicky informuje zákonného zástupce a příslušný OSPOD.

Ukončení pobytu dítěte

Dosažením zletilosti

- Dítě na osamostatnění připravujeme průběžně.
- Při práci s dětmi nad 15 let se pracovníci ZDVOP věnují výchovně-vzdělávací složce, převládá však již jen podpora a vedení dětí k samostatnosti a odpovědnosti. Učí je, že jsou zodpovědné za svoje jednání, pracovníci jsou jen průvodci a poradci dětí. Pracovníci rozvíjejí finanční gramotnost, společenské chování a zaměřují se na poučení v oblasti sexuální výchovy.
- Rodiče mají povinnost své děti živit, čili mají k nim vyživovací povinnost. Podle ustanovení § 85 zákona o rodině trvá vyživovací povinnost rodičů k dětem do té doby, dokud nejsou schopny se živit samy. I když tedy dítě nabývá osmnáctým rokem zletilosti, nekončí tím vyživovací povinnost rodiče. V praxi je obvyklé, že soudy uznávají děti za schopné se samostatně živit po dokončení přípravy na budoucí povolání, kam spadá i studium na vysoké škole nebo pomaturitní odborná příprava. Do dovršení zletilosti dítěte (do 18ti let věku dítěte) může zahájit řízení o určení

výživného soud i bez návrhu, zatímco po dosažení zletilosti je možné zahájit takové řízení jen na návrh (tzn. podáním žaloby) oprávněného, který může sociální pracovnice zletilému v případě potřeby pomoci sepsat.

- Na propuštění připravuje dítě sociální pracovnice, klíčový pracovník, pracovníci přímé péče, případně psycholog, dostatečně dlouhou dobu.
- Na propuštění konkrétního dítěte pracovník přímé péče připravuje i skupinu dětí ve ZDVOP.
- Před propuštěním a v den propuštění si dítě zabalí své osobní věci, rozloučí se s personálem a s ostatními dětmi.
- Zletilý v den svého propuštění podepisuje předávací protokol, ve kterém je uvedeno, co přebírá. Jedná se o informace o zdravotním stavu, zdravotní a očkovací průkaz, kartičku pojištěnce, originál rodného listu, měl-li je ZDVOP k dispozici, osobní věci a případné léky. Je poučen, že informace o zdravotním stavu budou zaslány registrujícímu lékaři.
- Dítěti je nabídnuta možnost telefonických konzultací se zařízením.
- Dítěti je předán dárek k narozeninám.
- Když je papírově vše vyřízeno, zletilý po rozloučení odchází.

Propuštění dítěte zpět do péče zákonnému zástupci

- Záleží, na jakém právním titulu bylo dítě ve ZDVOP umístěno. V případě svěřeni dítěte do ZDVOP na základě usnesení soudu, sociální pracovnice musí mít k dispozici vykonatelné usnesení nebo pravomocný rozsudek o propuštění dítěte ze ZDVOP. V případě žádosti zákonného zástupce nebo MÚ se souhlasem rodiče, stačí k propuštění dítěte žádost zákonného zástupce. V případě žádosti dítěte stačí k propuštění dítěte žádost dítěte.
- Na propuštění připravuje dítě sociální pracovnice, klíčový pracovník, pracovníci přímé péče, případně psycholog, dostatečně dlouhou dobu.
- Na propuštění konkrétního dítěte pracovník přímé péče připravuje i skupinu dětí ve ZDVOP.
- Před propuštěním a v den propuštění si dítě zabalí své osobní věci, rozloučí se s personálem a s ostatními dětmi.
- Když zákonný zástupce dorazí, nejprve podepisuje předávací protokol, v kterém je uvedeno, co spolu s dítětem přebírá. Jedná se o informace o zdravotním stavu, zdravotní a očkovací průkaz, kartičku pojištěnce, originál rodného listu, měl-li je ZDVOP k dispozici, osobní věci a případné léky. Je poučen, že informace o zdravotním stavu budou zaslány registrujícímu lékaři.
- Zákonnému zástupci je nabídnuta možnost telefonických konzultací se zařízením.
- Zákonnému zástupci je předloženo vyúčtování, případné přeplatky jsou mu vyplaceny (buď hotově, nebo na účet), v případě nedoplatků se domlouvá forma úhrady.
- Pokud bylo dítě do ZDVOP umístěno na základě žádosti OÚORP nebo na rozhodnutí soudu, do 15. dne od propuštění udělá soc. pracovnice vyúčtování a pošle ho zákonnému zástupci.

- Když je papírově vše vyřízeno, pracovník přímé péče přivede dítě se sbalenými věcmi a po rozloučení dítě odchází.

Propuštění dítěte do péče jiné blízké osoby

- Sociální pracovníce propouští dítě na základě vykonatelného usnesení soudu o svěřeni dítěte do péče jiné osoby.
- Na propuštění připravuje dítě sociální pracovníce, klíčový pracovník, pracovníci přímé péče, případně psycholog, dostatečně dlouhou dobu.
- Na propuštění konkrétního dítěte pracovník přímé péče připravuje skupinu dětí ve ZDVOP.
- Před propuštěním a v den propuštění si dítě zabalí své osobní věci, rozloučí se s personálem a s ostatními dětmi.
- Když jiná blízká osoba dorazí, nejprve podepisuje předávací protokol, v kterém je uvedeno, co spolu s dítětem přebírá. Jedná se o informace o zdravotním stavu, zdravotní a očkovací průkaz, kartičku pojištěnce, originál rodného listu, měl-li je ZDVOP k dispozici, osobní věci a případné léky. Je poučen, že informace o zdravotním stavu budou zaslány registrujícímu lékaři.
- Osobě blízké je nabídnuta možnost telefonických konzultací se zařízením.
- Když je papírově vše vyřízeno, pracovník přímé péče dítě přivede se sbalenými věcmi a po rozloučení dítě odchází.

Propuštění dítěte do náhradní rodiny (adopce, pěstounská péče)

- Dítě (v závislosti na věku a rozumové vyspělosti) a rodiče seznamuje sociální pracovníce ZDVOP s tematikou náhradní rodinné péče.
- V případě pěstounské péče ZDVOP podporuje dítě a jeho rodinu v zachování vazeb.
- ZDVOP podporuje v navázání kontaktu dítěte s novou rodinou (seznámení, společné konzultace a návštěvy, příprava na víkendové propustky, jejich vyhodnocování, zajištění postupného přechodu dítěte, ve spolupráci s doprovázející organizací pěstounů).
- Před propuštěním musí být navozen vztah dítěte k nové rodině, dle rozumové vyspělosti se s dítětem hovoří o nové rodině, procesem seznamování dítěte s novou rodinou dítě doprovází především psycholog, ale i sociální pracovníce a klíčový pracovník.
- Na propuštění připravuje dítě sociální pracovníce, klíčový pracovník, pracovníci přímé péče, případně psycholog, dostatečně dlouhou dobu.
- Na propuštění konkrétního dítěte pracovník přímé péče připravuje skupinu dětí ve ZDVOP.
- Sociální pracovníce musí mít k dispozici buď souhlas OÚORP dle místa trvalého bydliště s pobytem dle § 30 zákona č. 359/1999 Sb., sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, nebo vykonatelné usnesení, kterým se nezletilé dítě předává do předpěstounské nebo předadopční péče.

- Před propuštěním a v den propuštění si dítě zabalí své osobní věci, rozloučí se s personálem a s ostatními dětmi.
- Náhradní rodiče nejprve podepisují předávací protokol, v kterém je uvedeno, co spolu s dítětem přebírá. Jedná se o informace o zdravotním stavu, zdravotní a očkovací průkaz, kartičku pojištěnce, originál rodného listu, měl-li je ZDVOP k dispozici, osobní věci a případné léky. Je poučen, že informace o zdravotním stavu budou zaslány registrujícímu lékaři,
- Sociální pracovnice předá kontakt na zařízení, aby v případě potřeby mohli využít telefonických konzultací.
- Když je papírově vše vyřízeno, pracovník přímé péče dítě přivede se sbalenými věcmi a po rozloučení dítě odchází.

Překlad do jiného zařízení

- Sociální pracovnice telefonicky informuje rodiče o překladu, podporuje je a motivuje v udržování kontaktu s dítětem v novém zařízení, předává rodičům kontakt na nové zařízení.
- O přeložení s dostatečným předstihem hovoří s dítětem jak sociální pracovnice, tak i psycholog a klíčový pracovník, sdělují pozitiva nového zařízení, ukazují fotografie na internetu a sdělují další informace o zařízení. Dítěti je nabídnuta možnost předem nové zařízení navštívit, v případě zájmu sociální pracovnice schůzku domluví.
- Dítě je přesně informováno, jaký den se překlad uskuteční, takže si může sbalit osobní věci a postupně se rozloučit s personálem a s ubytovanými dětmi.
- Sociální pracovnice musí mít k dispozici vykonatelné usnesení nebo pravomocný rozsudek, kterým se nezletilé dítě předává do péče jiného zařízení.
- Sociální pracovnice intenzivně spolupracuje se zařízením, do kterého má být dítě přemístěno, aby bylo na příchod dítěte a jeho specifické potřeby připraveno.
- Sociální pracovnice převáží dítěte do nového zařízení.
- Doklady, které je nutno vzít s sebou: vykonatelné nebo pravomocné rozhodnutí soudu, překladová zpráva, potvrzení o bezinfekčnosti, informace o zdravotním stavu, zdravotní a očkovací průkaz, kartička pojištěnce, rodný list, má-li je zařízení k dispozici, případně léky, a osobní věci nezletilého dítěte.
- Před odchodem sociální pracovnice předá dítěti kontakt na naše zařízení a rozloučí se s ním.